

Georges Perec

Věci

INSTITUT
FRANÇAIS
PRAGUE

Tato kniha vychází za pomoci programu na podporu publikační činnosti F. X. Šalda Francouzského institutu v Praze.

Cet ouvrage, publié dans le cadre du Programme d'aide à la publication F. X. Šalda, a bénéficié de la collaboration de l'Institut français de Prague.

Tato kniha se těší podpoře Nadace Český literární fond.

Nakladateli se přes veškeré úsilí nepodařilo nalézt autorku překladu ani její případné dědice. Pokud existují, nechtě nakladatele laskavě kontaktují.

© Éditions Julliard, Paris, 1965, 1993

© Rubato, 2017

Translation © Alena Novotná, 1966

ISBN 978-80-87705-56-8

Denisu Buffardovi

Nespočetná jsou dobrodiní, jež nám přinesla civilizace, nezměrná je tvořivá síla všech druhů bohatství, vytvořených vědeckými vynálezy a objevy. Nepředstavitelné jsou zázračné výtvořiny lidského rodu, které mají učinit lidi šťastnějšími, svobodnějšími a dokonalejšími. Bez obdoby jsou křišťálové a plodné prameny nového života, které stále ještě zůstávají nepřístupné žízňivým rtům těch, kdo se zabývají svými úmornými a brutálními úkoly.

Malcolm LOWRY

ČÁST PRVNÍ

KAPITOLA PRVNÍ

Pohled by sklouzl nejprve po šedém kovu dlouhé, vysoké a úzké chodby. Zdi by tvořily skříně ze světlého dřeva, měděné kování by se na nich třpytilo. Tři rytiny, z nichž jedna by představovala Thunderbirda, vítěze z Eponu, druhá loď s lopatkovými koly *Ville-de-Montereau*, třetí Stephensonovu lokomotivu, by vedly ke koženému závěsu, přichycenému masivními kroužky z žilkovaného černého dřeva, který by se dal odhrnout jediným pohybem. Tam by koval ustoupil skoro úplně žlutým parketám, jež by částečně zakrývaly tři koberece tlumených barev.

To by byl obývací pokoj, dlouhý asi sedm metrů, široký tři metry. Vlevo v jakési alkovně by stál mohutný divan z otřelé černé kůže a po obou stranách dvě knihovny ze světlého dřeva plané třešně, kde by se bez ladu a skladu kupily knihy. Nad divanem by zabírala celou délku zdi středověká námořní mapa. Za nízkým stolem, pod hedvábným modlicím koberečkem, přibitým ke zdi třemi měděnými hřeby s velikou hlavou, který by tvořil protějšek

ke koženému závěsu, by stál kolmo k prvním další divan, pokrytý světlehnědým sametem, a za ním vysoká skříňka na nožičkách, tmavočerveně nalakovaná, opatřená třemi přihrádkami s drobnými ozdobnými předměty: acháty, drobnůstky z polodrahokamů vejčitého tvaru, šňupací tabatěrky, dózy na bonbóny, nefritové popelníčky, perletová mušle, stříbrné kapesní hodinky, broušená sklenka, křišťálový jehlan, miniatura v oválném rámečku. Dále, za vypořstovanými dveřmi, na několikaposechodových přihrádkách vyplňujících roh, by ležely skříňky a desky vedle zavřeného gramofonu, z něhož by bylo vidět jen čtyři ocelové knoflíky s vyrytým mřížováním, a nad ním rytina představující *Slavnostní přehlídku u Carrouselu*. Z okna, zastřeného bílými a hnědými záclonami napodobujícími jouyské plátno, by bylo vidět pár stromů, maličký park, kousek ulice. U sekretáře s roletou, plného papírů a násadek, by stálo pletené křesílko. Na malém kulatém stolku by byl telefon, kožený zápisník, poznámkový blok. Potom, za dalšími dveřmi, za nízkou čtverhrannou otočnou knihovnou, na které by stála velká válcovitá váza, modře zdobená a plná žlutých růží, nad níž by přečnívalo podlouhlé zrcadlo zasazené v mahagonovém rámu, by úzký stůl s dvěma lavičkami potaženými látkou se skotskou kostkou vedl zpět ke koženému závěsu.

Všechno by bylo hnědé, okrové, plavé, žluté: svět barev trošku vybledlých, pečlivě, téměř vyumělkovaně tónova-

ných, mezi nimiž by vyniklo několik světlejších skvrn, skoro křiklavě oranžový polštářek, několik pestrých svazků zapadlých mezi vázanými knihami. V příválu denního světla by místnost vypadala trochu smutně, navzdory růžím. Byl by to pokoj pro večer. A tak v zimě za staženými roletami, s několika světlými body – kout s knihovnamy, diskotéka, sekretář, nízký stolek mezi oběma divany, nejasné odlesky v zrcadle – a velkými pásy stínu, kde by se všechny věci třpytily, leštěné dřevo, těžké bohaté hedvábí, broušené sklo, vláčná kůže, byl by přístavem míru, zemi štěstí.

První dveře by vedly do ložnice s podlahou pokrytou světlým kovem. Velké anglické lůžko by zaujímalo celý prostor vzadu. Vpravo, z obou stran okna, by leželo na dvou vysokých úzkých poličkách několik knih stále znovu neúnavně čtených, alba, karetní hry, hrnečky, šňůry korálů, všelijaké nicotnosti. Vlevo by stála stará dubová skříň a dva stojany na šaty ze dřeva a kůže naproti pavouku, potaženému šedým, jemně proužkovaným hedvábím, a toaletnímu stolku. Pootevřenými dveřmi vedoucími do koupelny by bylo vidět tlusté koupací pláště, měděné kohoutky s labutími krčky, velké otočné zrcadlo, dvě anglické britvy a jejich pouzdra ze zelené kůže, flakóny, kartáče s rohovými držadly, houby. Zdi ložnice by byly vytapetovány bavlněným imprimé; postel by byla přikryta skotským plédem. Noční stolek, ze tří stran obemknutý prolamovanou mě-

děnou ohrádkou, by nesl stříbrný svícen se stínítkem ze světlounkého šedého hedvábí, malé čtyřboké kyvadlové hodiny, růži ve sklence s nožičkou a ve spodní přihrádce složené noviny, několik časopisů. Dále u nohou postele by byl objemný polštářový taburet z přírodní kůže. Na oknech by se záclony stahovaly po měděných konzolích; šedé postranní závěsy z tlusté vlněné látky by byly zpola zataženy. I v pološeru by byl pokoj ještě světlý. Na zdi, nad postelí rozestlanou ke spánku, mezi dvěma alsaskými lampičkami, by nevšední, dlouhá a úzká černobílá fotografie ptáka vysoko na obloze udivovala poněkud vnějškovou dokonalostí.

Druhými dveřmi by se vstupovalo do pracovny. Zdi by byly odzdola až nahoru obloženy knihami a časopisy a sem tam, aby se přerušily řady vázaných a brožovaných hřbetů, by bylo několik rytin, kresby, fotografie – *Svatý Jeroným* od Antonella da Messina, detail z *Vítězství svatého Jiří*, žalář od Piranesiho, portrét od Ingrese, perokresba krajinky od Kleea, sépiová fotografie Renana v jeho pracovně v Collège de France, obchodní dům od Steinberga, Cranachův Melanchton – připevněné na dřevěných deskách zasazených do přihrádek. Kousek vlevo od okna, poněkud našikmo, by stál dlouhý lotrinský stůl, pokrytý velkým červeným sacím papírem. V dřevěných miskách, dlouhých penálech a všelijakých nádobkách by byly tužky, spinadla, sponky, jezdec. Jako popelník by sloužila skleně-

ná krychle. Kulatá krabice z černé kůže, zdobená jemnými zlatými arabeskami, by byla plná cigaret. Světlo by vycházelo ze staré stolní lampy, která by se dala jen nesnadno natáčet a měla by zelené opálové stínidlo ve formě štítku. Z obou stran stolu téměř naproti sobě by stála dvě dřevěná křesla s koženými výplněmi a s vysokými opěradly. Ještě dále vlevo podél zdi by byl úzký stůl přeplněný knihami. Klubovka z láhově zelené kůže by vedla k šedým kovovým pořadačům, ke kartotékám ze světlého dřeva. Na třetím stolku, ještě menším, by byla švédská lampa a psací stroj, přikrytý potahem z voskovaného plátna. Docela vzadu by stálo úzké lůžko potažené ultramarínovým sametem a na něm polštářky všech barev. Na třínožce z lakovaného dřeva, téměř uprostřed místnosti, by spočívala planisféra z pakfongu a lepenky, primitivně ilustrovaná, napodobená starožitnost. Za psacím stolem, zcela zakryté červenou záclonou, by stály schůdky z leštěného dřeva, které by bylo možno posunovat podél měděného zábradlí kolem dokola místnosti.

Tam by byl život snadný, prostý. Všechny povinnosti, všechny problémy materiálního života by se nenásilně vyřešily. Posluhovačka by chodila každé ráno. Každých čtrnáct dní by přivezli víno, olej, cukr. Byla by tam prostorná světlá kuchyně obložená kachličky s erby, tři majolikové talíře zdobené žlutými, kovově pableskujícími arabeskami, všu-

de vestavěné skříně, uprostřed krásný stůl z bílého dřeva, stoličky, lavičky. Bylo by příjemné se tady vždycky ráno posadit, po osprchování, jen tak polooblečený. Na stole by stála velká kamenná miska na máslo, sklenice se zavařeninou, med, topinky, rozpůlené grapefruity. Bylo by časně zrána. Začínal by dlouhý májový den.

Otvírali by došlou poštu, prohlíželi noviny. Zapálili by si první cigaretu. Šli by ven. Práce by je zdržela doma jen pár hodin dopoledne. Sešli by se zase při obědě, kdy by snědli nějaký ten obložený chlebiček nebo kousek grilovaného masa, tak podle nálady, vypili by kávu někde na terase a pak by se vraceli domů, pěšky, pomalu.

Byt by měli málokdy uklizený, ale právě v tom nepořádku by byl jeho největší půvab. Příliš by se jím nezabývali: žili by tam. Měli by za to, že pohodlí, které je obklopuje, jim patří, že je to prvotní předpoklad, stav jim vlastní. Pozornost by upírali jinam: ke knize, kterou by otvírali, ke stati, kterou by psali, k desce, kterou by poslouchali, k rozmluvě každý den znovu navazované. Pracovali by dlouho. Pak by povečeřeli anebo šli někam na večeři; setkávali by se s přáteli; společně by se procházeli.

Někdy by se jim zdálo, že celý život by mohl harmonicky uplynout mezi těmito zdmi pokrytými knihami, mezi těmito předměty tak dokonale zdomácněnými, až by si nakonec mysleli, že byly odjakživa vytvořeny jen pro ně, mezi těmito

krásnými, prostými věcmi, jemnými a zářivými. Ale necítili by se k nim připoutáni: někdy by se vydali ven, jen tak bez cíle. Žádný záměr by pro ně nebyl neuskutečnitelný. Nevěděli by, co je to zášť ani hořkost ani závist. To proto, že jejich prostředky by odpovídaly jejich přáním, ve všem a vždycky. Tuto rovnováhu by nazývali štěstím a uměli by si je – svou nezávislostí, moudrostí, kultivovaností – zachovat a objevovat v každém okamžiku společného života.

KAPITOLA II

Byli by bývali rádi bohatí. Domnívali se, že by to uměli. Byli by věděli, jak se oblékat, dívat se, usmívat se jako bohatí lidé. Byli by měli potřebný takt, diskrétnost. Byli by zapomněli na své bohatství, věděli by, jak je nevystavovat na odiv. Nebyli by se jím honosili. Byli by jím dýchali. Jejich radosti by byly intenzívní. Byli by se rádi procházeli, bloumali, vybírali si, oceňovali. Byli by rádi na světě. Jejich život by byl uměním, jak žít.

Tohle všechno není snadné, naopak. Nebylo nepohodlnějšího postavení pro tuhle mladou dvojici, která nebyla bohatá, ale přála si být zámožná prostě proto, že nebyla chudá. Měli jen to, co si zasloužili. Byli odkázáni – zatímco už snili o prostoru, o světle, o tichu – na realitu ani ne chmurnou, ale prostě zúženou – a to bylo možná horší – na svůj těsný byt, všední jídla, bidné prázdniny. To odpovídalo jejich ekonomickému postavení, sociálním poměrům. To byla jejich skutečnost a jinou neměli. Ale vedle nich, okolo nich, všude na těch ulicích, kudy museli procházet,

jim starožitnictví, lahůdkářství, papírnictví předkládala nabídky, klamně, a přece tak hřejivé. Od Palais-Royal až po Saint-Germain, od Champ-de-Mars až k Étoile, od Luxembourg až k Montparnassu, od ostrova Svatého Ludvíka k Marais, od Ternes k Opeře, od Madeleiny k parku Monceau byla celá Paříž neustálým pokušením. Hořeli touhou mu podlehnout, v opojení, ihned a navždy. Ale obzor jejich tužeb byl nelítostně zacloněn; jejich velkolepé nemožné sny byly jen utopií.

Bydleli v maličkém roztomilém bytě s nízkým stropem, s okny do zahrady. A když si vzpomněli na svůj někdejší pokojík pro služku – temnou úzkou chodbu, přetopenou, tvrdošjně páchnoucí – žili zpočátku v jakémsi opojení, každé ráno obnovovaném švitořením ptáčků. Otvírali okna a dlouho pohlíželi na dvorek, dokonale šťastni. Dům byl starý, ještě zdaleka ne na spadnutí, ale zchátralý, popraskaný. Chodby a schodiště byly úzké a špinavé, potily se vlhkostí a byly nasáklé mastnými výpary. Ale mezi dvěma velkými stromy a pěti drobnými zahrádkami nepravidelného tvaru, většinou ležícími ladem, ale zarostlými nádherným trávníkem, plnými květin v kořenáčích, křovisek, dokonce i primitivních sošek, se proplétala alej hrubě a nepravidelně vydlážděná, která všemu tomu propůjčovala vzhled venkova. Bylo to jedno z těch vzácných míst v Paříži, kde se mohlo stát, že v určitých podzimních

dnech po dešti vystupovala z půdy mocná vůně lesa, humusu, tlejícího listí.

Toho kouzla se nikdy nenabažili a zůstali k němu stále stejně bezprostředně vnímaví jako v prvních dnech, ale po několika měsících příliš bezstarostného veselí se ukázalo, že nestačí na to, aby jim dalo zapomenout na vady jejich obydlí. Protože byli zvyklí žít v nezdravých místnostech, kde jen přespávali, a trávit dny po kavárnách, trvalo jim dlouho, než si uvědomili, že nejbanálnější všední životní funkce – spaní, jídlo, čtení, hovory, mytí – si vyžadují každá svůj vlastní prostor, jehož stálý nedostatek začali od té chvíle pociťovat. Utěšovali se, jak mohli, radovali se z toho, že je to pěkná čtvrt, že blízko je ulice Mouffetard a Botanická zahrada, že ulice je klidná, že jejich nízký strop je velmi originální, z toho, jak jsou stromy a dvůr za všech ročních období nádherné; ale uvnitř se všechno začalo hroutit pod nahromaděnými předměty, nábytkem, knihami, talíři, starým papírem, prázdnými láhvemi. Začala válka s opotřebovaností, z níž nikdy nevyjdou vítězně.

Na celkové ploše pětaticeti metrů čtverečních, kterou raději nikdy nepřeměřovali, se jejich byt skládal z nepatrné předsínky, maličké kuchyňky, z jejíž jedné půlky byla zřízena umývárna, z ložnice skrovných rozměrů, z pokoje, který sloužil všem účelům – jako knihovna, obývací pokoj nebo pracovna, pokoj pro hosty – a z nesnadno definovatelného koutu, něco mezi komorou a chodbou, kde se jim

podářilo umístit malou ledničku, elektrický ohříváč vody, improvizovanou šatnu, stůl, kde jedli, a truhlu na prádlo, která jim sloužila zároveň jako lavice.

Někdy je nedostatek prostoru sužoval. Přimo se dusili. Ale marně zvětšovali rozměry svých dvou místností, bourali zdi, budovali chodby, vestavěné skříně, prostory, vymýšleli moderní šatny, připojovali si v představách sousední byty, vždycky se nakonec ocitli v tom, co bylo jejich údělem, jejich jediným údělem: třicet pět metrů čtverečních.

Jistěže bylo možné provést rozumné úpravy: mohli vybourat některou přepážku a uvolnit tak špatně využitý rozlehlý kout, příliš velký kus nábytku mohli výhodně nahradit jiným, mohli udělat řadu vestavěných skříní. A tak bezpochyby, jen kdyby byl vymalován, zbaven nánosu, upraven s trochou lásky, byl by jejich příbytek určitě půvabný, jedno okno s červenými a jedno se zelenými záclonami, dlouhý dubový stůl trochu rozviklaný, koupený na bleším trhu, který zaujímal celou délku jedné zdi pod velmi pěknou reprodukcí středověké námořní mapy a jež rozdělovala malá empírová mahagonová skříňka na psací potřeby s roletou, vykládaná proužky mědi, jichž několik chybělo, na dva pracovní stoly, vlevo pro Sylvii, vpravo pro Jérôma, každý vyznačený stejným červeným sacím papírem, stejnou skleněnou krychlí, stejným kelímekem na tužky; stará sklenice s cínovou obrubou, z které udělali lampu, dřevěná rozsedající se měrice na obilí, vyztužená kovem,

kteřá sloužila jako koš na papír, dvě křesla, každé jiné, židle se slaměným výpletem, stolička na dojení. A z toho celku, čistého, upraveného a důmyslného, by vycházelo přátelské teplo, příjemné ovzduší k práci, k společnému životu.

Ale děsili se už při pouhém pomyšlení na pracovní úpravy. Byli by si museli půjčovat, šetřit, investovat. Nemohli se s tím smířit, nadchnout se pro to: představovali si buď všechno, nebo nic. Knihovna ze světlého dubu, anebo žádná. Nebyla žádná. Knihy se hromadily na dvou špinavých dřevěných přihrádkách a ve dvou řadách ve vestavěných skříních, kam vůbec nepatřily. Celé tři roky měli porouchanou zástrčku a nemohli se odhodlat zavolat elektrikáře, i když se skoro po všech zdech v hrubých pletencích táhly nevhledně nastavené dráty. Trvalo jim půl roku, než vyměnili šňůru na zácloně. A sebemenší selhání denní údržby mělo za následek čtyřiaadvacet hodin nepořádku, který blahodárné blízké sousedství stromů a zahrádek činilo ještě nesnesitelnějším.

Provizorium, status quo tu byly naprostými vládci. Čekali už jen na zázrak. Byli by zavolali architekty, stavitele, zedníky, instalatéry, čalouníky, malíře. Byli by si vyjeli na moře a po návratu by byli našli přestavěný, zařizený byt, zrenovovaný, vzorný byt, podivuhodně zvětšený, plný detailů vhodných pro jeho rozměry, pohyblivých stěn, zasouvacích dveří, účinné a nenápadné topení, neviditelné elektrické vedení, pořádný nábytek.

Ale mezi tyto příliš velkolepé sny, ve kterých nacházeli podivné zalíbení, a bezvýznamnost jejich skutečných činů se nevklinil žádný účelný plán, který by uvedl v soulad objektivní nutnost a jejich finanční možnosti. Ochromovala je nesmírnost jejich přání.

Tento nedostatek prostoty, či až jasnosti, byl pro ně charakteristický. Neměli vůbec žádnou jistotu – a to bylo bezpochyby nejzávažnější. Ne jistotu materiální, objektivní, ale určitou jistotu v chování, nenucenost. Měli sklon k podrážděnosti, rozčilení, chtivosti, skoro až k žárlivosti. Jejich láska k blahobytu, k lepšímu životu, se nejčastěji projevovala hloupým proselytismem: a tak se svými přáteli dlouho rozprávěli o nevšednosti nějaké dýmky nebo nízkého stolu, dělali z nich umělecké předměty, muzejní kousky. Nadchli se třeba pro kufr – takové ty malinké kufry, neobyčejně ploché, z černé, mírně zrnité kůže, jaké je vidět ve výkladních skříních obchodů na bulváru Madeleine a které vypadají, jako by v sobě soustředily všechny domnělé slasti bleskových cest do New Yorku nebo do Londýna. Přes celou Paříž se šli podívat na nějaké křeslo, o kterém jim někdo řekl, že je dokonalé. A dokonce, poněvadž věděli, co se sluší a patří, někdy váhali, mají-li si na sebe vzít nové šaty; tolik se jim zdálo důležité, že musí být napřed třikrát nošeny, aby bezvadně seděly. Ale jejich poněkud obřadné pohyby, kterými vyjadřovali nadšení před výkladní skříní

krejčovství, kloboučnictví či obuvnictví, měly nejčastěji za následek, že je jen trochu zesměšnily.

Byli možná příliš poznamenaní svou minulostí (a ostatně nejen oni, ale i jejich přátelé, kolegové, lidé jejich věku, svět, ve kterém žili). Možná že byli najednou příliš hltaví: chtěli jít příliš rychle. Bylo by bývalo třeba, aby jim odjakživa náležel svět, věci, aby do nich mnohonásobně otiskli stopy svého vlastnictví. Byli však odsouzeni k dobývání: mohli stále více bohatnout; nemohli způsobit, aby byli bohatí odjakživa. Byli by rádi žili v pohodlí, uprostřed krásy. Ale prozatím jen nadšeně vykřikovali, což byl důkaz, že tomu tak není. Chyběla jim tradice – možná v tom nejpovrženější smyslu slova – samozřejmost, pravý požitek, samo sebou se rozumějící a vyplývající přímo z nich, ten, který doprovází spokojenost těla, kdežto jejich radost byla rozumová. Příliš často měli rádi v tom, co nazývali přepychem, jenom peníze, které za tím stály. Podléhali znakům bohatství; měli rádi předně bohatství, pak teprve život.

Jejich první výpady ze studentského světa, jejich první výzkumné cesty do světa přepychových obchodů, který se měl zanedlouho stát jejich zaslíbenou zemí, byly z tohoto hlediska neobyčejně objevené. Jejich dosud nevyhraněný vkus, příliš malicherné předsudky, nedostatek zkušeností, poněkud omezená úcta k tomu, co pokládali za normy opravdového dobrého vkusu, jim několikrát přivodily zaskobrtnutí, pokoření. A tak se třeba stalo, že modelový ob-

lek, pro který horoval Jérôme i jeho přátelé, nebyl pravý oděv anglického džentlmena, ale jeho velmi kontinentální karikatura, jakou představuje nějaký čerstvý přistěhovalec se skrovným příjmem. A v den, kdy si Jérôme koupil své první anglické střevíce, je nejprve dlouze natíral drobnými soustřednými tahy, zlehka se jich dotýkáje vlněným hadříkem, mírně nasáklým voskem prvotřídní jakosti, a pak je vystavil na sluníčku, aby co nejrychleji dostaly zvláštní patinu. Byly to, bohužel, kromě jednoho páru mokasinů s tlustými svršky a podrážkou z mechové gummy, které tvrdšíjné odmítal nosit, jeho jediné boty; nosil je pořád, vláčel je po rozbitých cestách a zničil je za necelých sedm měsíců.

A potom s přibývajícím věkem a nahromaděnými zkušenostmi se začalo zdát, že nabývají trochu vlády nad svými nejzjitřenějšími tužbami. Dokázali čekat a zvykat si. Jejich vkus se tříbil pomalu, byl jistější, uváženější. Touhy měly čas dozrát; lačnost nebyla již tak svárlivá. Když se na procházce po okolí Paříže zastavovali ve venkovských starožitnictvích, už se nehrnuli k majolikovým talířkům, kostelním židlím, demižonům z foukaného skla, měděným svícňům. Jistěže bylo ještě v té poněkud strnulé představě, kterou měli o vzorném příbytku a dokonalém pohodlí, o šťastném životě, spousta naivity, spousta sebeuspokojení: vášnivě milovali ty předměty, o nichž pouze současný vkus tvrdil, že jsou krásné: ty padělky obrázků z Epinalu, napodobě-

niny anglických rytin, acháty, sklenky z hutnického skla, novobarbarské krámy, pseudovědecké drobnůstky, o které zakopávali ve všech výlohách v Jacobově a Viscontioho ulici. Ještě snili o tom, že budou jejich; byli by ukojili okamžitou, zjevnou potřebu jít s duchem doby, působit dojmem znaleců. Avšak tohle do krajnosti jdoucí opičení bylo čím dále tím méně důležité a bylo jim příjemně při pomyšlení, že jejich představa o životě se zbavila pozvolna všeho, co v ní snad bylo lačné, pozlátkové, místy dětinské. Spálili to, co dřív zbožňovali: čarodějná zrcadla, špalky, pitomé hračky, radiometry, pestré kaménky, jutové plenty pochmárané parafami à la Mathieu. Zdálo se jim, že své touhy čím dále tím více ovládají: věděli, co chtějí; měli v hlavě jasno. Věděli, jaké bude jejich štěstí, jejich svoboda.

A přece se mýlili; počínali se v tom ztrácet. Začínali cítit, že jsou zatahováni na cestu, jejíž zákruty ani vyústění neznají. Někdy mívali strach. Ale nejčastěji byli jen netrpěliví: měli pocit, že jsou připraveni; že nejsou ničím vázáni: čekali na život, čekali na peníze.

Georges Perec

Věci. Příběh šedesátých let

Z francouzského originálu *Les choses*
vydaného nakladatelstvím Juillard v Paříži roku 1965
přeložila Alena Novotná
Odpovědný redaktor Petr Janus
Korektura textu Jiří Kettner
Grafická úprava OFICINA
Obálka Juraj Horváth
Sazba JT
Vydalo nakladatelství RUBATO v Praze roku 2017
Vytiskla TISKÁRNA PROTISK, s. r. o., České Budějovice
První vydání
ISBN 978-80-87705-56-8

RUBATO
Sarajevská 8, 120 00 Praha 2
www.rubato.cz
studio@rubato.cz